

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH PACJENTÓW OBOWIĄZUJĄCE W SAMODZIELNYM PUBLICZNYM GMINNYM ZAKŁADZIE OPIEKI ZDROWOTNEJ W BOCHNI (skrót: SPGZOZ w Bochni)

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel SPGZOZ w Bochni jest działanie dla dobra małych pacjentów. Każda osoba z personelu SPGZOZ w Bochni traktuje małych pacjentów z szacunkiem oraz uwzględnia ich potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez członka personelu SPGZOZ w Bochni wobec małych pacjentów przemocy w jakiegokolwiek formie. Członek personelu SPGZOZ w Bochni wykonując swoje czynności wobec małych pacjentów działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych SPGZOZ w Bochni oraz swoich kompetencji. Wszystkie osoby zatrudnione (niezależnie od formy zatrudnienia) w Samodzielnym Publicznym Gminnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Bochni mają bezwzględny obowiązek przyjęcia i stosowania Standardów Ochrony Małych Pacjentów.

Podstawy prawne dotyczące ochrony małych pacjentów

1. ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małych (t. jedn. Dz.U.2023.1304);
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. jedn. Dz.U.2021 r.1249);
3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U.1997.78.483 z dnia 16.07.1997 r.);
4. ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzecznik Praw Pacjenta (t. jedn. Dz.U.2023.1545);
5. ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (t. jedn. Dz.U.2023.292);
6. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. jedn. Dz.U.2023.991);
7. ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t. jedn. Dz.U.2023.1516);
8. ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t. jedn. Dz.U.2022.2702);
9. konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia

- 20 listopada 1989 r. (Dz. U.1991.120.526);
10. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. jedn. Dz.U.2024.17);
 11. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t. jedn. Dz.U.2024.37);
 12. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. jedn. Dz.U.2024.177);
 13. ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (t. jedn. Dz.U.2023.1606);
 14. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. jedn. Dz.U.2023.2809);
 15. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t. jedn. Dz.U.2023.1550).

Definicje

1. Standardy Ochrony Małoletnich Pacjentów – to zasady wprowadzane przez Dyrektora Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni w celu ochrony małoletnich pacjentów przed krzywdzeniem;
2. małoletni pacjenci – osoby, które nie ukończyły 18 roku życia;
3. SPGZOZ w Bochni – Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bochni;
4. krzywdzenie małoletnich pacjentów – popełnienie przestępstwa, czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletnich pacjentów, przemoc wobec małoletnich pacjentów lub zagrożenie dobra małoletnich pacjentów, w tym jego zaniedbanie przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu SPGZOZ w Bochni;
5. członek personelu – każdy osoba zatrudniona w SPGZOZ w Bochni, bez względu na rodzaj umowy, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz, praktykant lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi pacjentami;
6. opiekun małoletniego pacjenta – osoba uprawniona do reprezentacji małoletniego pacjenta, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy;
7. dane osobowe małoletniego pacjenta to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego pacjenta.

**Zasady bezpiecznej rekrutacji kandydatów do pracy w Samodzielnym Publicznym Gminnym
Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Bochni**

1. Dyrektor Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni zadba, aby wszystkie osoby zatrudnione, które będą wykonywały swoje czynności wobec małoletnich pacjentów (w tym osoby zatrudniane na podstawie umów cywilnoprawnych, stażyści, wolontariusze, praktykanci) były dla małoletnich pacjentów bezpieczne, przestrzegały zasad związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegały praw małoletnich pacjentów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Aby sprawdzić powyższe wymagania wobec przyjmowanych kandydatów do pracy w SPGZOZ w Bochni, Dyrektor Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni ma prawo żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:

- a. wykształcenia,
- b. kwalifikacji zawodowych,
- c. przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.

W każdym przypadku Dyrektor Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę zatrudnioną, niezależnie od formy zatrudnienia.

Dane niezbędne do identyfikacji to:

- a. imię (imiona) i nazwisko,
 - b. data i miejsce urodzenia,
 - c. dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
2. Dyrektor Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni lub osoba przez niego upoważniona zobowiązany jest do sprawdzania osób zatrudnianych lub wykonujących swoje obowiązki na innej podstawie prawnej (w tym wolontariuszy, stażystów, praktykantów itp.) w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (Rejestr z dostępem ograniczonym) oraz w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Obowiązek dotyczy wprost działalności związanej z leczeniem małoletnich pacjentów i nie ogranicza się wyłącznie do osób bezpośrednio i stale pracujących z małoletnimi pacjentami. Obowiązek ten odnosi się do wszystkich zawodów medycznych, w tym zawodów pomocniczych oraz praktykantów, stażystów i wolontariuszy.

Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl.

Aby sprawdzić osobę w Rejestrze Dyrektor Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki

Zdrowotnej w Bochni lub osoba przez niego upoważniona potrzebuje następujących danych kandydata/kandydatki:

- a. imię i nazwisko,
- b. data urodzenia,
- c. pesel,
- d. nazwisko rodowe,
- e. imię ojca,
- f. imię matki.

3. Weryfikacji niekaralności dokonuje się poprzez pobranie od kandydata obywatelstwa polskiego informacji z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności za przestępstwa określone w rozdziale XIX i XXV kodeksu karnego, w art. 189 a i art. 207 kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

4. Kandydaci, którzy posiadają obywatelstwo inne niż polskie, zobowiązani są przedłożyć Dyrektorowi Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni oprócz informacji, o których mowa w ust. 3 dodatkowo:

a. informacji z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi,

b. oświadczenia o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa,

c. informację z rejestrów karnych tych państw w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa,

d. jeżeli prawo państwa nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa,

e. w przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt. a., c. lub d. nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, taka osoba składa oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego

organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

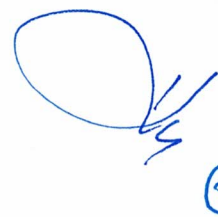
Oświadczenia, o których mowa w pkt. b. i e. składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Oświadczenia i informację z Krajowego Rejestru Karnego należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub w ramach analogicznej dokumentacji dotyczącej osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Zasady zapewniające bezpieczną pracę z małoletnimi pacjentami

W Samodzielnym Publicznym Gminnym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Bochni obowiązują następujące zasady postępowania wobec małoletnich pacjentów:

1. Wszystkie czynności podejmowane przez personel Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni mają być działaniem dla dobra małoletniego pacjenta i w jego najlepszym interesie.
2. Personel Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni traktuje małoletniego pacjenta z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego pacjenta w jakiegokolwiek formie.
4. W komunikacji z małoletnim pacjentem należy zachować cierpliwość i szacunek do niego. Należy uważnie go wysłuchać, a następnie udzielić odpowiedzi adekwatnych do wieku pacjenta i danej sytuacji.
5. Nie wolno zawstydyzać, upokarzać, lekceważyć, krzyczeć i obrażać małoletniego pacjenta.
6. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego pacjenta wobec osób nieuprawnionych. Obejmuje to wizerunek małoletniego pacjenta, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
7. Nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać

- w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec małoletniego pacjenta relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszać, przymuszać, grozić).
8. Zabrania się zachowań, które kwalifikują się jako znęcanie, dokuczanie, szykanowanie, zarówno w sferze psychicznej jak i fizycznej.
9. Małoletniemu pacjentowi przysługuje niezbywalne prawo do prywatności, a wszelkie zachowania, które naruszałoby to prawo są zabronione.
10. Wizyty w miejscu zamieszkania małoletniego pacjenta mają mieć charakter wyjątkowy. Muszą odbywać się w obecności rodziców/opiekunów prawnych/opiekunów faktycznych małoletniego pacjenta. Każda czynność medyczna musi być dostosowana do wieku małoletniego pacjenta.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich pacjentów

1. Każda osoba z personelu Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni jest zobowiązana i uprawniona do reagowania, w przypadku podejrzenia, że małoletniemu pacjentowi dzieje się krzywda.
2. Fakt zidentyfikowania objawów krzywdzenia u małoletniego pacjenta podlega obowiązkowemu odnotowaniu w dokumentacji medycznej.
3. Naruszenie obowiązku reagowania może zostać uznane za ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych lub kontraktowych i może doprowadzić do rozwiązania umowy z osobą dopuszczającą się tego naruszenia bez zachowania okresu wypowiedzenia.
4. Źródłem krzywdy małoletniego pacjenta może być zachowanie osoby będącej członkiem personelu, zachowanie rodziców lub opiekunów prawnych małoletniego pacjenta, bądź innej osoby bliskiej, a także innych dzieci.
5. Krzywda małoletniego pacjenta może przybierać różne formy m.in.
 - a. popełniono przestępstwo na szkodę małoletniego pacjenta (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się);
 - b. doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie;
 - c. doszło do zaniedbania potrzeb życiowych małoletniego pacjenta (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
6. W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego pacjenta jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu z uwagi na stosowanie wobec niego przemocy domowej, a w rodzinie są lub mogą być inne dzieci, należy niezwłocznie poinformować policję dzwoniąc pod numer 112.

Poinformowania służb dokonuje członek personelu SPGZOZ w Bochni, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.

7. W przypadku podejrzenia, że opuszczenie ośrodka zdrowia przez małoletniego pacjenta w towarzystwie rodzica lub opiekuna prawnego będzie godziło w jego dobro, w tym zagrażało jego bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu należy uniemożliwić oddalenie się małoletniego pacjenta i niezwłocznie wystąpić do sądu rodzinnego o wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.
8. Każda osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego pacjenta raportuje ten fakt kierownikowi ośrodka zdrowia bądź Dyrektorowi Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni.
9. Za prowadzenie interwencji odpowiada kierownik ośrodka zdrowia.
10. W przypadku, gdy do ujawnienia krzywdzenia małoletniego pacjenta doszło pod nieobecność kierownika ośrodka zdrowia a sprawa wymaga pilnego działania osobą odpowiedzialną za prowadzenie interwencji jest osoba zgłaszająca, która stwierdziła konieczność interwencji. Osoba ta zawiadamia Dyrektora Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni.
11. Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego pacjenta polega na sporządzeniu pisemnego zawiadomienia, opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (co najmniej imię i nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikację, np. relacja do małoletniego pacjenta – ojciec, matka, miejsce zamieszkania albo miejsce pracy bądź nauki) przestąpienia go do najbliższej jednostki policji lub prokuratury. W przypadku popełnienia czynu karalnego na szkodę małoletniego pacjenta przez osobę poniżej 17 roku życia także należy sporządzić pisemne zawiadomienie.
12. W przypadku, gdy małoletni pacjent doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę:
 - a. ze strony personelu Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni:
 - w sytuacji, gdy zachowanie było jednorazowe i o niewielkiej intensywności wkroczenia w dobra małoletniego pacjenta należy przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem lub współpracownikiem,
 - w sytuacji, gdy naruszenie dobra małoletniego pacjenta jest znaczne, w szczególności, gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności małoletniego pacjenta, należy zarekomendować rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia,
 - b. ze strony rodziców, opiekunów prawnych lub innych domowników:

- należy wszcząć procedurę Niebieskie Karty poprzez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A, gdy zachowanie wobec małoletniego pacjenta stanowi przemoc domową,
 - gdy zachowanie nie stanowi przemocy domowej lub nie jest jasne, jak je zakwalifikować – należy wystąpić do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny,
- c. ze strony innego dziecka:
- należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na zamieszkanie małoletniego pacjenta o wgląd w sytuację dziecka krzywdzącego.
13. W przypadku, gdy doszło do zaniedbania potrzeb życiowych małoletniego pacjenta lub doszło do innego zagrożenia dobra małoletniego pacjenta:
- a. ze strony członka personelu Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni:
- należy przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą a w razie potrzeby zastosować konsekwencje dyscyplinarne, łącznie z rozwiązaniem stosunku prawnego z tą osobą,
- b. ze strony rodziców lub opiekunów prawnych małoletniego pacjenta:
- należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego pacjenta o wgląd w jego sytuację.
14. W przypadkach niejasnych lub wątpliwych osoba odpowiedzialna za interwencję konsultuje sprawę z co najmniej dwiema osobami z personelu Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni. Osoba odpowiedzialna za interwencję może rozmawiać z osobami zaangażowanymi, w tym małoletnim pacjentem, osobą podejrzewaną o krzywdzenie i świadkami.
15. W przypadku, gdy nie jest jasne, jakiej krzywdy małoletni pacjent doświadcza ze strony rodzica lub opiekuna prawnego należy wszcząć procedurę Niebieskie Karty.
16. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego pacjenta ze strony członka personelu SGZSZ w Bochni zostanie on niezwłocznie odsunięty od wszelkich czynności związanych z kontaktem z małoletnim pacjentem, aż do czasu wyjaśnienia sprawy.
17. W przypadku wszczęcia postępowania karnego przeciwko członkowi personelu SPGZSZ w Bochni w związku z popełnieniem przestępstwa przeciwko małoletniemu pacjentowi zostanie on bezwzględnie i natychmiastowo odsunięty od wszelkich czynności mających kontakt z małoletnim pacjentem, aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.
18. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego pacjenta, niezależnie od osoby odpowiedzialnej za krzywdzenie, jest zdarzeniem niepożądanym i jako takie podlega raportowaniu do Dyrektora Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni. Dyrektor Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni prowadzi rejestr

zgłoszeń dotyczących krzywdzenia małoletniego pacjenta, zawierający co najmniej liczbę poszczególnych przypadków krzywdzenia, ze wskazaniem jednostki zgłaszającej, osoby odpowiedzialnej za krzywdzenie (rodzic/opiekun prawny, członek personelu, inne dziecko) oraz rodzaju podjętej interwencji (zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację rodziny, wszczęcie procedury Niebieskie Karty) oraz daty interwencji.

21. W przypadku, gdy krzywdzenia małoletniego pacjenta dopuściła się osoba odpowiedzialna za interwencję wówczas osoba, która dostrzegła krzywdzenie przekazuje niezwłocznie informację o tym fakcie bezpośrednio do Dyrektora Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni, na adres email: dyrektor@spgzozbochnia.pl. W takim przypadku za prowadzenie interwencji odpowiedzialny jest Dyrektor Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bochni, do którego stosuje się wszelkie zapisy dotyczące kierownika ośrodka zdrowia przewidziane niniejszymi standardami ochrony małoletnich pacjentów.
22. Dalszy tok postępowania leży w gestii uprawnionych organów (sąd, Policja, prokuratura, OPS).

